

SE - 052

IV Semester B.Com. Examination, September 2020
(F + R) (CBCS) (2015-16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – IV
Pratijna Yougandharayanam and Prachina Vanijyam

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : i) Answer in **Sanskrit or Kannada or English**.
ii) Q. No. I should be answered in **Sanskrit only**.

- I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत । (10×1=10)
संप्रियोऽहं उत्तरवृद्धं आपि चर्तयिमि.

Choose and write the **correct** answer.

- 1) नाट्यशास्त्रस्य रचयिता का? ~~BMSCW LIBRARY~~
अ) गौतममुनिः   आ) काश्यमुनिः   इ) भरतमुनिः   ई) व्यासमुनिः
- 2) संवादसूक्तानि अस्मिन् वेदे दृश्यन्ते ।
अ) ऋग्वेदे   आ) धनुर्वेदे   इ) आयुर्वेदे   ई) सामवेदे
- 3) भासो हासः इति कः उक्तवान् ?
अ) कालिदासः   आ) भारविः   इ) जयदेवः   ई) नारदः
- 4) यौगन्धरायणः कस्य प्रधानस्थः ?
अ) वत्सराजस्य   आ) महासेनस्य   इ) गोविन्दस्य   ई) महाशिवस्य
- 5) वासवदत्ता कस्य पुत्री ?
अ) काञ्चुकीयस्य   आ) महासेनस्य   इ) उदयनस्य   ई) विदूषकस्य
- 6) भरतरोहकः कस्य प्रधानसचिवः ?
अ) महासेनस्य   आ) वत्सराजस्य   इ) नलस्य   ई) राजकुमारस्य
- 7) कौशाम्बीशः कः ?
अ) प्रद्योतः   आ) शालड्कायनः   इ) वत्सराजः   ई) निर्मुण्डकः

SE - 052

-2-

- 8) वत्सराजस्य अश्वः कः ?
 अ) सुन्दरपाटलः   आ) नन्दपाटलः   इ) बन्धुरपाटलः   ई) अनन्दपाटलः
- 9) अङ्गारवती का ?
 अ) महाराज्ञी   आ) द्वारपालिका   इ) बालिका   ई) पाचिका
- 10) प्रतिज्ञायौगन्धरायण कति अङ्गाः सन्ति ?
 अ) 4   आ) 2   इ) 5   ई) 7

II. प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत ।

(1x10=10)

महाकवे: भासस्य समस्यामधिकृत्य प्रबन्धमेकं लिखत ।

मुक्ताकै भासनं स्मृत्युं यन्मुक्तुं शुभं चरेयिरि.

Write an essay on problem regarding Bhasa.

~~BMSCW LIBRARY~~/OR

प्रतिज्ञायौगन्धरायणस्य प्रथमाङ्कस्य कथां स्वशैल्या विमृशत ।

प्रृथिज्ञायौगन्धरायणं नाटकद्वयं कथां यन्मुक्तुं विमृशते चरेयिरि.

Critically appreciate the first act of Drama 'Pratijna yougandharayananam'.

III. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

(2x5=10)

एठद्वयं विष्णवान्नुं शुभं चरेयेत् चरेयिरि.

Write short notes on **any two** of the following.

- 1) विष्कम्भकः
- 2) सालकः
- 3) घोषवती
- 4) महासेनः

IV. द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(2x6=12)

या वृद्धादर्हा एठद्वयं शैलूकां शुभं अनुवादेति विवरिसि.

Translate and explain **any two** shlokas.

- 1) स्त्रिधेष्वासज्ज्यं कर्म यद्वृष्करं स्यात्
 यो वा विज्ञाता सत्कृतानां गुणानाम् ।
 क्रीतं सामर्थ्यं यस्य तस्य क्रमेण
 दैवप्रामाण्याद् भ्रश्यते वर्धते वा ॥

- 2) काष्ठादग्निर्जयते मथ्यमानात्
भूमिस्तोयं स्वन्यमाना ददाति ।
सोत्साहानां नास्त्यसाध्यं नराणाम्
मार्गारिधाः सर्वयत्नाः फलन्ति ॥
- 3) कुलं तावच्छ्लाघ्यं प्रथममधिकाङ्क्षे हि मनसा
ततः सानुक्रोशं मृदुरपि गुणो झेष बलवान् ।
ततो रूपे कान्तिं न खलु गुणतः स्त्रीजनमयात्
ततो वीर्योदग्रं न हि न परिपाल्या युक्तयः ॥
- 4) पूर्वं तावद् वैरमस्यावलेपादानीतेऽस्मिन्
स्यात् तु मध्यस्थता मे ।
युद्धक्लिष्टं संशयस्थं विपन्नं श्रुत्वा
त्वेन संशयं चिन्तयामि ॥

V. द्वयोः वाक्ययोः सप्तन्दर्भं विवृणुत ।

(2x4=8)

~~BMSCW LIBRARY~~

Explain with reference to context any two sentences.

- 1) व्यक्तीकृतमसामर्थ्यम् अक्षौहिण्याः ।
2) अस्त्येष चक्रवर्ती हस्ती नीलकुवलयतनुः नाम ।
3) निधावितः शरवणादिव कार्तिकेयः ।
4) सिंहमन्तर्गतामर्ष यज्ञार्थमिव संयुतम् ।

VI. a) अर्थसमुद्देशमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

(1x10=10)

अङ्गसम्मुद्देश्वरन्मुकुरित्वं प्रभूषं चरेयिरि.

Write an essay on 'अर्थसमुद्देश'.

अथवा/अङ्गवा/OR

वृत्तलेख्यमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

वृत्तलेख्यमधिकृत्वं कुरित्वं प्रभूषं चरेयिरि.

Write an essay on vrittalekhya.

b) द्वयोः लघुटिप्पण्यौ लिखत ।

(2x5=10)

एठद्वृत्तलेख्यमधिकृत्वं कुरित्वं लघुटृष्णं चरेयिरि.

Write short notes on any two of the following.

- 1) अर्थानुबन्धः ।   2) कोशप्रयोजनम्
3) वार्ता ।   4) जयपत्रम्

BMSCW LIBRARY

BMSCW LIBRARY